

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА
ПОЛІТЕХНІКА»**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
з планами семінарських занять та тематикою
контрольних робіт
з дисципліни “Історія українського державотворення”
для студентів факультетів: машинобудівного та економіки та
управління заочної форми навчання**

2021

Методичні вказівки з планами семінарських занять та тематикою контрольних робіт з дисципліни “Історія українського державотворення” для студентів факультетів: машинобудівного та економіки та управління заочної форми навчання /Укл.: проф. Шаповалов Г.І, проф. Дедков М.В., ст. викл. Сигида Г.А., доц. Спудка І.М., доц. Васильчук Т.В. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 42 с.

Укладачі : Шаповалов Г.І., проф., д-р іст. наук
М.В. Дедков, проф., к.іст.н.
Г.А. Сигида, ст. викл.
І.М. Спудка, доц., к.іст.н.
Васильчук Т.В., доц., к.іст.н.

Рецензент: П.О. Бідзіля, канд. іст.наук, доцент, доцент
кафедри суспільних дисциплін
Запорізького державного медичного університету

Відповідальний за випуск: М.В. Дедков, проф., канд.іст.наук.

Затверджено на засіданні кафедри
українознавства та загальної мовної підготовки,
протокол №2 від 26.10.2021

Затверджено на засіданні Науково-методичної
ради Гуманітарного факультету
протокол № 5 від 16.12.2021

ЗМІСТ

Вступ	4
Питання для самостійної роботи студентів	4
Методичні поради до семінарських занять та написання контрольних робіт	8
Зразок оформлення титульної сторінки	9
Теми і плани семінарських занять	10
Тематика контрольних робіт з планами та списками рекомендованої літератури	12

ВСТУП

Плани семінарських занять і тематика контрольних робіт з дисципліни “Історія українського державотворення” для студентів машинобудівного факультету та факультету економіки та управління заочної форми навчання підготовлені у відповідності до робочої програми курсу. Підсумковою формою контролю знань з даної дисципліни є іспит. З метою поліпшення підготовки студентів до іспиту у даному виданні містяться тематичний план дисципліни та питання для самостійної роботи студентів.

ПИТАННЯ КУРСУ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Процеси державотворення серед номадів півдня (кіммерійці, скіфи, сармати).
2. Античні форми державності в грецьких полісах Північного Причорномор'я.
3. Перші кроки східнослов'янської державності (V-VIII ст.).
4. Державотворча діяльність князів дружинного періоду (Олег, Ігор, Ольга, Святослав).
5. Київська Русь за часів Володимира Великого. Хрещення Русі.
6. Період розквіту Київської Русі часів Ярослава Мудрого.
7. Державницькі тенденції за часів правління Романовичів (Галицько-Волинське князівство).
8. Причини і наслідки феодальної роздробленості Київської Русі.
9. Трансформація української державності в період литовського панування (1340-1471 рр.)
10. Посилення польського тиску на українські землі після Люблінської унії 1569 р.
11. Передумови і причини виникнення українського козацтва. Перша Запорозька Січ.
12. Запорозька Січ – модель демократичної республіки.
13. Значення козацьких морських експедицій та козацько-селянських повстань першої половини XVII ст.
14. Причини, характер та рушійні сили Української революції середини XVII ст.
15. Формування та характеристика козацької держави, створеної за часів гетьманування Б. Хмельницького.

16. Геополітичні вектори Б. Хмельницького 1650-1654 рр. Стратегічні успіхи та прорахунки.
17. Доба «Руїни»: причини, зміст та наслідки.
18. Державна політика гетьмана І.Мазепи.
19. Поступове знищення автономії Гетьманщини (від Петра I до Катерини II).
20. Конституція Пилипа Орлика – документ державницького значення .
21. Ліквідація гетьманату та Запорозької Січі – завершення козацької державності.
22. Національно-державницьке питання щодо українських земель у складі Австрійської імперії.
23. Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Австрійської та Російської імперій у другій половині XVIII – на початку XIX ст.
24. Наддніпрянська Україна в системі міжнародних відносин кінця XVIII – першої половини XIX ст.
25. Політика австрійського та російського урядів щодо українських земель у XIX ст.
26. Українське питання в революційних подіях «весни народів»1848-1849 рр.
27. Громадівський рух: періодизація, діяльність і стратегічна мета.
28. Створення українських політичних партій в Австро-Угорській та Російській імперіях.
29. Україна в роки Першої російської революції 1905 - 1907 рр. Досвід Державної думи.
30. Українське питання в Першій світовій війні.
31. Передумови й причини української революції. Створення та діяльність Центральної Ради.
32. Утворення Української Народної Республіки (УНР) та її боротьба за незалежність.
33. Українська держава гетьмана П. Скоропадського.
34. Директорія УНР, її склад та політика.
35. Державотворча діяльність Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР).
36. Поразка української революції. Соціально-економічні перетворення більшовиків.
37. Передумови та етапи утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік (СРСР).

38. УСРР під час нової економічної політики (НЕП) 1921 - 1928рр.
39. Політика коренізації в Україні: причини, труднощі, завдання, результати.
40. Суспільно-політичне життя України в 20-30-ті роки ХХ ст. Політичні процеси та партійні «чистки».
41. Радянська індустріалізація в Україні: завдання, джерела, темпи, підсумки. Запорізький край у роки перших п'ятирічок.
42. Поворот до суцільної колективізації сільського господарства: етапи та методи.
43. Результати та наслідки масової колективізації села. Причини голодомору 1932/33рр. в Україні.
44. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період 1921 – 1939 рр.
45. Початок Другої світової війни. Радянізація західноукраїнських земель.
46. Окупаційний режим в Україні в 1941-1944рр. Складові «нового порядку».
47. Радянський рух опору в Україні в часи Другої світової війни (партизани, підпільники).
48. Час і причини створення Української Повстанської Армії (УПА). Діяльність ОУН – УПА в 1941 – 1953 рр.
49. Визволення України від нацистської окупації у 1944-1945 рр. Звільнення Запоріжжя у жовтні 1943 р.
50. Соціально-економічні та політичні наслідки Другої світової війни для України.
51. Україна в перше повоєнне десятиліття: основні напрями та особливості відбудови народного господарства України, голод 1946-1947 рр.
52. Спроби реформування державного управління в період лібералізації суспільства (1953-1964 рр.). Десталінізація.
53. Економічні та соціальні реформи М. Хрущова, їх зміст та значення для України (1956 – 1964 рр.).
54. Дисидентський рух в брежнєвський період (1964-1982рр.): організації, діячі.
55. Наростання економічної кризи в 70-80 - ті роки ХХ ст. Чорнобильська катастрофа та її наслідки.
56. УРСР у роки «перебудови» (1985-1991рр.). “Декларація про державний суверенітет України” (1990 р.).
57. Причини розпаду СРСР та сучасна оцінка цих подій. Утворення української незалежної держави (літо-зима 1991 р.)

58. Основні напрями економічного розвитку України в 1991-2020 рр.
59. Політична історія України (кінець XX – перші десятиріччя XXI ст.)
60. Сучасні українські революції та їх уроки.

Методичні поради до семінарських занять та написання контрольних робіт

Планом навчальної роботи визначені теми семінарських занять та контрольних робіт.

Підготовка до семінарських занять передбачає значну самостійну роботу студента з науковою, навчальною та художньою літературою, а також з ілюстративним матеріалом, в тому числі й електронних ресурсів. Готуватися необхідно з усіх питань плану, що дасть змогу брати активну участь в обговоренні найважливіших проблем курсу. Виступ на семінарі буде більш змістовним і логічним, якщо студент, працюючи з літературою, зробить певні нотатки чи виписки з неї або складе план свого повідомлення.

Особливо уважним треба бути при виконанні контрольної роботи. Контрольна робота є важливою складовою частиною навчального процесу, а тому студенти повинні глибоко розкривати зміст теми, дотримуючись логічної послідовності визначених планом питань. Виклад матеріалу треба робити стисло, з чіткими висновками та узагальненнями, писати грамотно, без помилок.

Робота виконується обсягом до 20 сторінок. На першій сторінці необхідно вказати тему, написати план з 4 - 5 питань. Розкриваючи кожне з питань, треба намагатися зробити їх приблизно однаковими за обсягом.

У кінці роботи треба написати список використаної літератури. Спочатку слід назвати офіційні документи, а потім розмістити книги та статті в алфавітному порядку згідно з вимогами. Зауважимо, що в контрольній роботі необхідно використати не менше 7 джерел, бажано нових видань, вказавши автора, назву книги чи статті, рік видання.

Робота не може бути механічним копіюванням окремих положень підручника, популярних брошур чи статей з газет та електронних сайтів. Всі питання, цифри, які наводяться в контрольній роботі, повинні мати посилання, тобто пояснення, з яких джерел вони взяті.

Міністерство освіти й науки України
Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра українознавства та ЗМП

Контрольна робота
з дисципліни «Історія українського державотворення»
на тему “_____”

Роботу виконав: _____ / студент групи П.І.Б./

Роботу перевірів: _____ / посада П.І.Б. викладача/

Теми і плани семінарських занять

Тема № 1. Київська Русь: історія державності (IX- перша пол. XIII ст.)

ПЛАН

1. Передумови утворення Давньоруської держави. Історична наука про походження Київської Русі.
2. Дружинний період київської держави (діяльність великих князів Олега, Ігоря, Ольги та Святослава).
3. Розквіт княжої держави в часи правління Володимира Великого та Ярослава Мудрого.
4. Період феодальної роздробленості XI – XIII ст. та його наслідки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Історія України: навчальний посібник / М.В. Дедков, Ю.В. Іващенко, Г.Л. Кладова та ін. – Запоріжжя: Дике Поле, 2002. - 456 с.
2. Історія України / В.М. Литвин, В.М. Мордвінцев, А.Г. Слюсаренко. – К.: Знання, 2008. – 433 с.
3. Король В. Ю. Історія України : Навч. посіб. / В. Ю. Король. - К. : ВЦ "Акад.", 2005. - 496 с.
4. Танцюра В. І. Історія України : навчальний посібник / В. І. Танцюра, С. М. Куліш, О. О. Пересада. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 492 с.
5. Толочко П.П. Від Русі до України: Вибрані науково-популярні, критичні та публіцистичні праці. – К.: Абрис, 1997. – 400 с.
6. Ричка В. Київська Русь : проблеми, пошуки, інтерпретації / В. Ричка // Історія України. – 2001. – № 8. – С. 1-4.
7. Яковенко Н. Нариси середньовічної історії України / Н. Яковенко. – К.: Критика, 2006. – 413 с.

Тема № 2. Українське козацтво та його роль у процесах державотворення

ПЛАН

1. Виникнення українського козацтва (причини, час, джерела формування, господарська діяльність, територія розселення).
2. Адміністративний, судовий та військовий устрій Запорозької Січі (Вольностей Війська Запорозького).

3. Наступальні дії запорозького козацтва проти Кримського ханства та Османської імперії.

4. Селянсько-козацькі повстання проти Речі Посполитої кінця XVI – першої половини XVII ст. (С. Косинський, С. Наливайко, Г. Лобода, Т. Трясило, І. Сулима, І. Павлюк).

ЛІТЕРАТУРА

1. Апанович О. Розповіді про запорозьких козаків / О. Апанович – К : Дніпро, 1991. – 335 с.

2. Горобець В. Україна: Козацькі війни 1618 – 1638 рр. / В.Горобець. – К., 2011. – 268 с.

3. Козацькі Січі. Нариси з історії українського козацтва XVI -XVII ст. / Відповід. ред. В.Смолій. – К., 1998.

4. Мицик Ю. А. Як козаки воювали / Ю. А. Мицик, І. С. Стороженко, С. М. Плохій. – Дніпропетровськ, 1991. – 208 с.

5. Реєнт О. П. Усі гетьмани України / О. П. Реєнт, І. А. Коляда. – Харків : Фоліо, 2008. – 304 с.

6. Українське козацтво: Мала енциклопедія. – Київ: Генеза; Запоріжжя: Прем'єр, 2002. – 568 с.

7. Яворницький Д. І. Історія запорозького козацтва / Д. І. Яворницький, У 3-х т. – К., 1991.

Тематика контрольних робіт

1. Протодержавні та державні утворення кочовиків півдня України
2. Античні міста-держави на території Північного Причорномор'я
3. Становлення Київської держави (дружинний період)
4. Київська держава: створення ранньфеодальної монархії та її розпад
5. Галицько-Волинське князівство: від становлення до середини XIII ст.
6. Галицько-Волинське королівство (середина XIII ст. – середина XIV ст.)
7. Українські землі у складі Великого князівства Литовського
8. Українські землі під владою Речі Посполитої
9. Запорозька Січ – «козацька християнська республіка»
10. Перетворення козацтва на державотворчу силу українського суспільства
11. Державне відродження України під проводом Б. Хмельницького
12. Громадянська війна та поділ козацької України (вересень 1657р. – червень 1663р.)
13. Україна за гетьманування Івана Мазепи (1687 – 1709 рр.)
14. Українська козацька автономія в першій половині XVIII ст.
15. Українські землі в другій половині XVIII століття.
16. Соціальні та національні рухи в Україні XVIII – першій половині XIX ст.
17. Наддніпрянська Україна в другій половині XIX ст.
18. Український національно-визвольний рух в Галичині у другій пол. XIX ст.
19. Українські землі на початку XX ст.
20. Початок державного відродження України в 1917 - 1918 рр.
21. Директорія та її місце в Українській революції (кінець 1918 – 1921 рр.)
22. Західноукраїнська Народна Республіка
23. Радянська Україна у 20-х рр. XX ст.
24. Суспільно-політичне життя України в умовах зміцнення тоталітарного ладу
25. Західноукраїнські землі в 20-30-ті роки XX ст.
26. Україна на першому етапі Другої світової війни
27. Окупація України. Нацистський «новий порядок»
28. Звільнення УРСР та відбудовчий період.
29. Українське суспільство (1964-1985 рр.)
30. Українське дисидентство 60-х-початку 80-х років

- 31. «Перебудова» та розпад СРСР
- 32. Сучасна українська державність

Контрольна робота № 1.
Протодержавні та державні утворення кочовиків півдня
України
ПЛАН

1. Військово-політичне об'єднання киммерійців(IX – VII ст. до н.е.).
2. Велика Скіфія та Мала Скіфія в давній історії України(VII – III ст. до н.е.).
3. Сарматські племінні союзи(III ст. до н.е. - III ст. н.е.).

ЛІТЕРАТУРА

1. Артамонов М. Киммерийцы и скифы. От появления на исторической арене до конца IV в. / М. Артамонов. – М., 2016. – 208 с.
2. Бойко О.Д. Історія України: Навч. посібник / О.Д. Бойко. – К.: Видав. центр “Академія”, 2002. – 656 с.
3. Борисенко В.Й. Курс української історії: З найдавніших часів до XX століття: Навч. посібник для вузів. – К.: Либідь, 1998. – 615 с.
4. Бунятян К.П. Давнє населення України: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2003. – 232с.
5. Відейко М.Ю. Україна: Від Трипілля до Антів / М.Ю.Відейко. – К., 2008. – 280 с.
6. Історія України: Навчальний посібник для вузів /М.В.Дєдков, Ю.В.Іващенко, Г.Л.Кладова та ін. – Запоріжжя: Дике Поле, 2002. – 416с.
7. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / С. Плохій. – Харків: КСД, 2016. – 496 с.

Контрольна робота № 2.
Античні міста-держави на території Північного
Причорномор'я
ПЛАН

1. Передумови виникнення давньогрецьких міст на берегах Чорного моря (Понта Евксинського).
2. Форми державного устрою в Ольвії, Херсонесі, Пантікапеї.
3. Соціально-економічні відносини в державах Причорномор'я .
4. Причини занепаду полісного ладу. «Епоха великого переселення народів».

ЛІТЕРАТУРА

1. Античные государства Северного Причерноморья. Археология СССР / под ред. Б. А. Рыбакова. – М.: Наука, 1984. – 390 с.

2. Багацький В.В. Історія України : підручник / В.В. Багацький, Л.І. Кормич. – К. : Алерта, 2010. – 388 с.
3. Бойко О.Д. Історія України: Навч. посіб. 3-тє вид., вип., доп. – К.: Академвидав, 2007. – 688 с.
4. Бунятян К. Давнє населення України : навчальний посібник / К. Бунятян. – К. : Либідь, 2003. – 230 с.
5. Відейко М.Ю. Україна: Від Трипілля до Антів / М.Ю. Відейко. - К.: КВІЦ, 2008. - 280 с.
6. Залізняк Л. Стародавня історія України / Л. Залізняк. – К. : Темпора, 2012. – 542 с.
7. Історія України: навчальний посібник / В. О. Колосюк, Н. М. Левицька, С. Б. Буравченкова. - К.: Кондор, 2015. – 336 с.
8. Сорочан С.Б., Зубарь В.М., Марченко Л.В. Херсонес – Херсон – Корсунь / С.Б.Сорочан та інш. — К.: Стилос, 2003. — 240 с.

Контрольна робота № 3.

Становлення Київської держави (дружинний період)

ПЛАН

1. Утворення Київської держави.
2. Історична наука про походження Київської Русі.
3. Державотворча політика перших князів (Олега та Ігоря).
4. Внутрішня і зовнішня політика княгині Ольги і князя Святослава.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бушин М. І., Морозов А. Г., Корновенко С. В., Лазуренко В. М., Машенко І. Ю. Етносоціальні та державотворчі процеси в Україні у III–VII столітті н. е. – Черкаси: “Ваш Дім”, 2004. – 119 с.
2. Відейко М.Ю. Україна: Від Трипілля до Антів / М.Ю. Відейко. - К.: КВІЦ, 2008. - 280 с.
3. Залізняк Л. Стародавня історія України / Л. Залізняк. – К. : Темпора, 2012. – 542 с.
4. Іванченко Р. Княгиня Ольга: легенди і реалії (Державницька діяльність княгині Ольги) / Р. Іванченко // Історичний календар. – 2002. – С. 60-70.
5. Історія України: нове бачення / під ред. В. А. Смолія. – К. : Альтернатива, 2000. – 464 с.
6. Котляр М. Ф. Історія давньоруської державності. – К.: Київський славістичний ун-т, 2002. – 234 с.

7. Нартов В. Історія України з давніх давен до сьогодення / В. Нартов. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2006. – 352 с.

8. Толочко П.П. Древняя Русь : Очерки социально-политической истории/ П.П.Толочко. – Киев: Наукова думка, 1987. – 240 с.

9. Ричка В. Київська Русь: проблеми, пошуки, інтерпретації / В. Ричка // Історія України. – 2001. – № 8. – С. 1-4.

Контрольна робота № 4.

Київська держава: створення ранньофеодальної монархії та її розпад

ПЛАН

1. Реформи князя Володимира Великого: адміністративна, судова та релігійна.
2. Завершення формування держави за часів Ярослава Мудрого.
3. Становлення феодальних відносин і їх вплив на життя Русі XI ст.
4. Період феодальної роздробленості та його наслідки (XII – середина XIII ст.).

ЛІТЕРАТУРА

1. Історія світової культури / Під заг. ред. М.В. Дедкова. – Запоріжжя: Дике Поле, 2009. – 376 с.

2. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т.– Черкаси: ЧДТУ, 2016. – 644 с.

3. Історія української культури / за ред О.Ю. Павлової. – К.: ЦУЛ, 2012. – 368 с.

4. Король В. Ю. Історія України : Навч. посіб. / В. Ю. Король. - К. : ВЦ "Акад.", 2005. - 496 с.

5. Котляр М. Ф. Історія давньоруської державності. – К.: Київський славістичний ун-т, 2002. – 234 с.

6. Танцюра В. І. Історія України : навчальний посібник / В. І. Танцюра, С. М. Куліш, О. О. Пересада. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 492 с.

7. Толочко П.П. Древняя Русь : Очерки социально-политической истории/ П.П.Толочко. – Киев: Наукова думка, 1987. – 240 с.

8. Толочко А. П. Князь в Древней Руси: власть, собственность, идеология / А. П. Толочко. – К.: Наукова думка, 1992. – 221 с.

Контрольна робота №5. Галицько-Волинське князівство: від становлення до середини XIII ст.

ПЛАН

1. Утворення Галицько-Волинського князівства та періодизація його історії.
2. Об'єднавча політика князя Романа Мстиславича.
3. Данило Галицький та його боротьба з монголо-татарами за незалежність українських земель. Королівство Руське.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бодрухін В. Українська державність у монголо-татарську добу / В. Бодрухін // Історія України. – 2000. – № 42.
2. Галицько-Волинська держава: історія, постаті, культура : бібліогр. покажч. / ОУНБ ім. І. Франка ; [уклад. В. Дволітка, вступ. ст. І. Драбчука, відп. за вип. Л. Бабій]. - Івано-Франківськ, 2009. - 64 с.
3. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т.– Черкаси: ЧДТУ, 2016. – 644 с.
4. Король В. Ю. Історія України : Навч. посіб. / В. Ю. Король. - К. : ВЦ "Акад.", 2005. - 496 с.
5. Котляр М. Галицько-Волинська Русь у XIII ст. (До 800-ліття утворення Галицько-Волинського князівства) / М. Котляр // Київська Старовина. – 1999. – № 6.
6. Котляр М. Ф. Галицько-Волинське князівство (До 800-ліття утворення) / М. Ф. Котляр // Укр. іст. журн. – 2000. – № 1.
7. Крип'якевич І. Галицько-Волинське князівство / І. Крип'якевич. – 2-е вид. – Львів : Ін-т українознавства НАН України, 1999. – 213 с.
8. Танцюра В. І. Історія України : навчальний посібник / В. І. Танцюра, С. М. Куліш, О. О. Пересада. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 492 с.
9. Чукаева В. А. Русские княжества и Золотая Орда. 1243–1350 гг. / В. А. Чукаева. – Днепропетровск: Наука и образование, 1998. - 176 с.

Контрольна робота №6.
Галицько-Волинське королівство (середина XIII ст. – середина XIV ст.)

ПЛАН

1. Золотоординське панування (ярлики, баскаки, улуси, Орда).
2. Правління надащків Данила Галицького (Лев I, Юрій I Львович, Андрій та Лев II).
3. Занепад Галицько-Волинського королівства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Галицько-Волинська держава: історія, постаті, культура : бібліогр. покажч. / ОУНБ ім. І. Франка ; [уклад. В. Дволітка, вступ. ст. І. Драбчука, відп. за вип. Л. Бабій]. - Івано-Франківськ, 2009. - 64 с.
2. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т.– Черкаси: ЧДТУ, 2016. – 644 с.
3. Король В. Ю. Історія України : Навч. посіб. / В. Ю. Король. - К. : ВЦ "Акад.", 2005. - 496 с.
4. Котляр М. Галицько-Волинська Русь у XIII ст. (До 800-ліття утворення Галицько-Волинського князівства) / М. Котляр // Київська Старовина. – 1999. – № 6.
5. Котляр М. Ф. Галицько-Волинське князівство (До 800-ліття утворення) / М. Ф. Котляр // Укр. іст. журн. – 2000. – № 1.
6. Крип'якевич І. Галицько-Волинське князівство / І. Крип'якевич. – 2-е вид. – Львів : Ін-т українознавства НАН України, 1999. – 213 с.
7. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін. – 5-те вид., стер. – К.: Знання, 2010. – 589 с.
8. Танцюра В. І. Історія України : навчальний посібник / В. І. Танцюра, С. М. Куліш, О. О. Пересада. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 492 с.
9. Українська культура: цивілізаційний вимір/ Я.С. Калакура, О.О. Рафальський, М.Ф. Юрій. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2015. – 456 с.
- 10.Шейко В. Історія української культури: Навч. посібник / В. Шейко, Л. Тишевська. – К.: Кондор, 2006. – 264 с.

Контрольна робота №7.
Українські землі у складі Великого князівства Литовського
ПЛАН

1. Боротьба Польщі, Угорщини та Литви за землі Галицько-Волинської держави.
2. Перехід українських земель до складу Великого князівства Литовського: причини та наслідки.
3. Особливості суспільно-політичного життя українських земель в другій половині XIV ст.
4. Об'єднання Великого князівства Литовського та Королівства Польського: Кревська та Люблінська унії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білоус Н. О. Люблінська унія 1569 р.: історіографічні погляди та інтерпретації (до 440-річчя Люблінської унії) / Н. О. Білоус // Укр. іст. журн. – 2010. – № 1.
2. Богуцький Ю.П., Андрущенко В.П., Безвершук Ж.О., Новохатко Л.М. Українська культура в європейському контексті / за ред. Ю.П. Богуцького. – К.: Знання, 2007. – 679 с.
3. Ісаєвич Я. Братства та їх роль у розвитку української культури XV–XVII ст. / Я. Ісаєвич. – К. : Наукова думка, 1966. – 251 с.
4. Історія України: навчальний посібник / В. О. Колосюк, Н. М. Левицька, С. Б. Буравченкова. - К.: Кондор, 2015. – 336 с.
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник / за ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. – Львів, 2005. – 568 с.
6. Моця О. П. Синьоводська битва та її наслідки в контексті історії середньовіччя Європи / О. П. Моця // Укр. іст. журн. – 2012. – № 2. – С. 4–10.
7. Мицик Ю. А., Бажан О. Г. Історія України: навчальний посібник / Ю.А. Мицик, О. Г. Бажан. - К.: ТОВ "Видавництво «КЛІО», 2015. – 677 с.
8. Українська культура: цивілізаційний вимір/ Я.С. Калакура, О.О. Рафальський, М.Ф. Юрій. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2015. – 456 с.
9. Шейко В. Історія української культури: Навч. посібник / В. Шейко, Л. Тишевська. – К.: Кондор, 2006. – 264 с.
10. Яковенко Н. Здобутки і втрати Люблінської унії // Київська старовина – 1993. – № 3.

Контрольна робота №8.
Українські землі під владою Речі Посполитої
ПЛАН

1. Люблінська унія (1569 р.) та її наслідки для українських земель.
2. Особливості економічного, соціального та державного устрою Речі Посполитої в XVI – першій половині XVII ст.
3. Полонізація української феодальної еліти. Діяльність К.І. Острозького.
4. Берестейська церковна унія (1596 р.) та її наслідки для українців.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богуцький Ю.П., Андрущенко В.П., Безвершук Ж.О., Новохатько Л.М. Українська культура в європейському контексті / за ред. Ю.П. Богуцького. – К.: Знання, 2007. – 679 с.
2. Історія світової та української культури: Підручник для вищ. закл. освіти / В. А. Греченко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. - К.: Літера ЛТД, 2006. - 480 с.
3. Історія України в особах. Литовсько-польська доба / [авт. кол.: О. М. Дзюба, М. В. Довбищенко, Я. Д. Ісаєвич та ін.]. – Київ: Україна, 1997. – 271 с.
4. Історія України: навчальний посібник / В. О. Колосюк, Н. М. Левицька, С. Б. Буравченкова. - К.: Кондор, 2015. – 336 с.
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник / за ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. – Львів, 2005. – 568 с.
6. Мицик Ю. А., Бажан О. Г. Історія України: навчальний посібник / Ю.А. Мицик, О. Г. Бажан. - К.: ТОВ "Видавництво «КЛІО», 2015. – 677 с.
7. Українська культура: цивілізаційний вимір/ Я.С. Калакура, О.О. Рафальський, М.Ф. Юрій. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2015. – 456 с.
8. Харишин М. В. Українська церква між двома уніями (1569–1596 рр.) / М. В. Харишин // Укр. іст. журн. – 1996. – № 4.
9. Яковенко Н. Нариси середньовічної історії України / Н. Яковенко. – К.: Критика, 2006. – 584 с.
10. Яковенко Н. Українська шляхта з кінця XIV до середини XVII століття / Н.Яковенко. – К., 2008. – 470 с.

Контрольна робота № 9.
Запорозька Січ – «козацька християнська республіка»
ПЛАН

1. Становлення українського козацтва та заснування Запорозької Січі.
2. Адміністративно-територіальний, політичний та військовий устрій Вольностей війська запорозького.
3. Збройні сили та військове мистецтво запорозького козацтва.
4. Доба героїчних походів. П. Конашевич-Сагайдачний.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голобуцький В. Запорозьке козацтво / В. Голобуцький. – К. : Вища школа, 1994. – 539 с.
2. Горобець В.М. Україна: Від козацької реформи Баторія до здобуття Сагайдачним Кафи. 1578 – 1616 / Горобець В.М. – К., 2010. – 192 с.
3. Мицик Ю. А. Як козаки воювали / Ю. А. Мицик, І. С. Стороженко, С. М. Плохій. – Дніпропетровськ, 1991. – 302 с.
4. Наливайко Д. Козацька християнська республіка. Запорозька Січ у західноєвропейських літературних пам'ятках / Д. Наливайко. – К. : Дніпро, 1992. – 495 с.
5. Олійник О.Л. Запорозький зимівник./ О. Олійник. – Запоріжжя, 2005. – 256 с.
6. Смолій В. Формування козацького стану та його роль у розвитку українського суспільства / В. Смолій // Історія України. - 2000. - № 36. - С. 3-4.
7. Шамрай М. Г. Українська козацька держава / М. Г. Шамрай. – Черкаси, 2005.
8. Щербак В. Українське козацтво, формування соціального стану. Друга половина XV – середина XVII ст. / В. Щербак. – К. : КМ Akademia, 2000. – 296 с.

Контрольна робота № 10.
Перетворення козацтва на державотворчу силу українського суспільства
ПЛАН

1. Утворення реєстрового козацтва. Козацькі клейноди.
2. Козацько-селянські повстання к. XVI- 20-30-х рр. XVII ст.
3. Боротьба козаків під керівництвом П. Сагайдачного проти турецько-татарської агресії. Хотинська битва 1621 р.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борисенко В. Роль українських козаків у Хотинській війні 1620-1621рр. / В. Борисенко // Історія України. - 1998. - № 9. - С. 6-7.
2. Горобець В.М. Україна: Від козацької реформи Баторія до здобуття Сагайдачним Кафи. 1578 – 1616 / Горобець В.М. – К.: Кріон, 2010. – 192 с.
3. Коваленко Л. Петро Конашевич-Сагайдачний : до 380-річчя від дня смерті / Л. Коваленко // Воєнна історія. – 2002. – № 2. – С. 103–110.
4. Коломоєць С. Морські походи запорозького козацтва пад проводом Петра Конашевича-Сагайдачного / С. Коломоєць // Історія України. - 2001. - № 19. - С. 9-11; № 21-24. - С. 7-9.
5. Мицик Ю. А. Як козаки воювали / Ю. А. Мицик, І. С. Стороженко, С. М. Плохій. -Дніпропетровськ, 1991. - 302 с.
6. Реєнт О.П., Коляда І.А. Усі гетьмани України / О. П. Реєнт, І. А. Коляда. – Харків: Фоліо, 2008. – 414 с.
7. Сагайдачний Петро: воїн, політик, людина / М. Ф. Котляр, В. А. Смолій // Історія в життєписах. - К., 1994. - С. 192-206.
8. Смолій В. Козацтво та Запорізька Січ у суспільно-політичних процесах XVI-XVIII ст. / В. Смолій // Історія України. - 2000. - № 6. - С. 1-3.

Контрольна робота № 11.

Державне відродження України під проводом Б. Хмельницького ПЛАН

1. Українська революція: причини, періодизація, характер
2. Боротьба за збереження української державності в 1649 – 1657 роках. Міжнародні угоди Богдана Хмельницького.
3. Утворення української козацької республіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бушин М.І., Лазуренко В.М., Мащенко І.Ю. На вітрилах державності. Особливості становлення та розквіту української державності в добу Національної революції середини XVII століття: політичний та соціально-економічні аспекти. – Черкаси, 2004. – 160 с.
2. Верстюк В.Ф., Горобець В.М., Толочко О.П. Українські проекти в Російській імперії. – К., 2004 (Т 1. Україна і Росія в історичній ретроспективі).

3. Винар Любомир. Козацька Україна. Вибрані праці. – К. – Львів, Нью-Йорк, Париж, 2003.
4. Головенко Я. М. Українсько-козацька держава: Історія українського козацтва / Я. М. Головенко. – Маріуполь, 2005.
5. Ізюмов В.І. Українська національна революція XVII століття. – Донецьк, 2001.
6. Історія світової культури / Під заг. ред. М.В. Дедкова. – Запоріжжя: Дике поле, 2009. – 408 с.
7. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький / І. Крип'якевич. – Львів: Світ, 1990. – 406 с.
8. Мицик Ю. А. Джерела в історії національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст. / Ю. А. Мицик. – Дніпропетровськ, 1996.
9. Переяславська рада та українсько-російська угода 1654 р.: Історія, історіографія, ідеологія: Матеріали міжнар. "круглого столу" / Відп. ред. В. А. Смолій. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2005. – 224 с.
10. Смолій В. А. Українська національна революція XVII століття (1648–1676) / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Києво-Могилянська академія, 2009. – 447 с.
11. Щербак В. Українське козацтво, формування соціального стану. Друга половина XV – середина XVII ст. / В. Щербак. – К. : КМ Akademia, 2000. – 296 с.

Контрольна робота № 12.

Громадянська війна та поділ козацької України (1657 – 1676 рр.)

ПЛАН

1. Гетьманування І. Виговського та Ю. Хмельницького. Слободищенський трактат (1660 р.) та Андрусівське перемир'я (1667р.).
2. Возз'єднання козацької України та обрання П. Дорошенка її гетьманом. Внутрішня і зовнішня політика його уряду (липень 1668 – липень 1671 рр.).
3. Криза і поразка української революції (серпень 1671 – вересень 1676 рр.).

ЛІТЕРАТУРА

1. Білоцерківський В.Я. Історія України. Навчальний посібник / Я. Білоцерківський. - К.: Центр учбової літератури, 2007. – 367 с.
2. Борисенко В. Переддень національної трагедії України XVII ст. (причини „Руїни”) / В. Борисенко // Історія України. – 1999. – № 4. – С. 3-5; №3. – С. 8-9.

3. Газін В. Павло Тетеря: політичний портрет гетьмана періоду Руїни української держави (1663-1665 р.р.) / В. Газін // Історія України. - 2001. - № 27-28. – 16 с.
4. Горобець В. Гадяцька унія 1658 року / В. Горобець // Історія України. - 1998. - № 38. – С. 1-3; № 39. – С. 3-5.
5. Литвин В.М. Історія України. Підручник / В.М. Литвин. – К.: НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України, 2010. – 416 с.
6. Мирончук В.Д., Ігошкін Г.С. Історія України: Навч. посіб. / В.Д. Мирончук, Г.С.Ігошкін. – К.: МАУП, 2001. – 456 с.
7. Смолій В. А. Українська національна революція XVII століття (1648–1676) / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Києво-Могилянська академія, 2009. – 447 с.
8. Степанков В.С. Переяславська присяга 1654 р.: зміст і наслідки / В.С.Степанков // Український історичний журнал. – 2003. – № 6. – С. 28-39; 2004. - № 1. – С. 20-28.
9. Чухліб Т. Гетьмани України та їх доба / Т.Чухліб. – К.: Арій, 2013. – 224 с.

Контрольна робота № 13.

Україна за гетьманування Івана Мазепи (1687 – 1709 рр.)

ПЛАН

1. Обрання Івана Мазепи гетьманом України. Підписання “Коломацьких статей” .
2. Внутрішня і зовнішня політика гетьмана.
3. Північна війна та її наслідки для України. Причини союзу Івана Мазепи з шведським королем Карлом XII.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гетьман Іван Мазепа: постаті, оточення, епоха: зб. наук. пр. / відп. ред. В. А. Смолій. – К., 2008. – 398 с.
2. Гуржій О., Чухліб Б. Історія козацтва / О.Гуржій, Б.Чухліб. – К.: Арій, 2015. – 480 с.
3. Моця О. П. Зрада й донос у контексті дослідження діяльності І. Мазепи / О. П. Моця // Укр. іст. журн. – 2012. – № 5. – С. 65–76.
4. Павленко С. Іван Мазепа / С. Павленко. – К. : Альтернатива, 2003. – 415 с.
5. Українці в Північній війні 1700-1721 рр. // Історія України. - 2000. - № 14. - С. 1-4.
6. Сушинський Б. Козацькі вожді України. / Б. Сушинський – Одеса: Альфа-Омега, 1998. - 681 с.

7. Чумак В. А. Україна і Крим: спільність історичної долі. / В. А. Чумак. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – К. : ВПЦ АМУ, 2013. – 180 с.

8. Чухліб Т. Гетьмани України та їх доба. Іван Мазепа. / Т.Чухліб. – К.: Арій, 2013. – 224 с.

9. Шевчук В. Просвічений володар: Іван Мазепа як будівничий козацької держави і як літературний герой / В. Шевчук. – К.: Либідь, 2006. – 464 с.

10. Якубова Т. І. Мазепа у 1709 році (відступ від Полтави до Очакова) / Т. І. Якубова // Історія України. – 1999. – № 47. – С. 10-11.

Контрольна робота № 14.

Українська козацька автономія в першій половині XVIII ст.

ПЛАН

1. П. Орлик – гетьман в еміграції. «Бендерська конституція»(1710р.)
2. Гетьманування І. Скоропадського(1708- 1722рр.).
3. Боротьба козацької старшини за відновлення державних прав України (П. Полуботок).
3. Відновлення гетьманства. Д. Апостол (1727-1734 рр.). Заснування Нової Січі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гайков А. О. Полуботок Павло Леонтійович / Державні політичні та громадські діячі України: Навч.посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. І. Астахова та ін.; За заг. ред. М. І. Панова. – К.: Ін Юре, 2002. – С. 129 – 131.

2. Заруба В.М. Адміністративно-територіальний устрій та адміністрація Війська Запорозького у 1648-1782 рр. - Д.: "Ліра ЛТД", 2007. - 380 с.

3. Заруба В. Українське козацьке військо в російсько-турецьких війнах останньої чверті XVII століття. Монографія. м. Дніпропетровськ: Ліра ЛТД, 2003. - 464 с.

4. Історія українського козацтва: Нариси: У 2 т. Т. 1. / Редкол.: В. А. Смолій (відп. ред.) та ін. – К.: Вид. Дім "Києво-Могилянська академія", 2006.

5. Когут З. Є. Російський централізм і Українська автономія: ліквідація Гетьманщини, 1760–1830 / З. Є. Когут. – К. : Основа, 1996. – 317 с.

6. Коцур Г. Г. Петро Колнишевський: нескорений духом: монографія / Г. Г. Коцур, Ю. І. Шовкун. – К. ; Переяслав-Хмельницький : Книги XXI, 2012. – 184 с.

7. Крупницький Б. Д. Гетьман Данило Апостол і його доба / Передм. В. М. Горобця. – К.: Україна, 2004.

8. Чумак В. А. Україна і Крим: спільність історичної долі. / В. А. Чумак. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – К. : ВПЦ АМУ, 2013. – 180 с.

Контрольна робота № 15.

Українські землі в другій половині XVIII століття

ПЛАН

1. Відновлення гетьманства 1750р. Діяльність гетьмана К.Розумовського.

2. Гетьманщина як політична система: сутність та еволюція. Ліквідація автономного устрою Гетьманщини.

3. Скасування козацького устрою на Слобожанщині.

4. Ліквідація Запорозької Січі. Доля запорожців.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бачинська О.А., Чухліб Т.В. Історія козацтва. Після зруйнування Запорізької Січі / О.А.Бачинська, Т.В. Чухліб. – К.: Арій, 2016. – 464 с.

2. Бойко О.Д. Історія України: Посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2001. – С. 178 – 203.

3. Заруба В.М. Адміністративно-територіальний устрій та адміністрація Війська Запорозького у 1648-1782 рр. - Д.: "Ліра ЛТД", 2007. - 380 с.

4. Заруба В. Українське козацьке військо в російсько-турецьких війнах останньої чверті XVII століття. Монографія. м. Дніпропетровськ: Ліра ЛТД, 2003. - 464 с.

5. Історія українського козацтва: Нариси: У 2 т. Т. 1. / Редкол.: В. А. Смолій (відп. ред.) та ін. – К.: Вид. Дім "Києво-Могилянська академія", 2006.

6. Когут З. Є. Російський централізм і Українська автономія: ліквідація Гетьманщини, 1760–1830 / З. Є. Когут. – К. : Основа, 1996. – 317 с.

7. Коцур Г. Г. Петро Калнишевський: нескорений духом: монографія / Г. Г. Коцур, Ю. І. Шовкун. – К. ; Переяслав-Хмельницький : Книги XXI, 2012. – 184 с.

8. Коцур Г.Г.Сучасні науковці про освоєння та економічне піднесення Запоріжжя в добу кошового отамана Петра Калнишевського / Г. Г. Коцур. // Історія науки і біографістика. - 2016. - № 1.

Контрольна робота № 16.
Соціальні та національні рухи в Україні XVIII – першій
половині XIX ст.

ПЛАН

1. Народні рухи на Правобережжі та західноукраїнських землях. Гайдамачина. Коліївщина. Опришки.
2. Масонський та декабристський рухи в Україні.
3. Початок українського національного відродження. Кирило-Мефодієвське товариство.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бачинська О.А., Чухліб Т.В. Історія козацтва. Після зруйнування Запорізької Січі / О.А.Бачинська, Т.В. Чухліб. – К.: Арія, 2016. – 464 с.
2. Бойко О.Д. Історія України: Посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2001. – С.218 - 229.
3. Бойко М. П. Гуманістичний аспект формування національної культури України в умовах глобалізації (в контексті ідеї Кирило-Мефодійського товариства, Д. Донцова, М. Драгоманова) / М. П. Бойко. – Дніпродзержинськ : ВВ ДДТУ, 2008. – 261 с.
4. Гуржій О. Війна 1812 року: український контекст / О. Гуржій, О. Реєнт, А. Палій; відп ред. В. А. Смолій. – К. : Інст. іст. Укр. НАНУ, 2012. – 154 с.
5. Дещинський Л.Є. Історія України та її державності. Курс лекцій: Навч. посіб. / Л.Є.Дещинський. - Львів: Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”, 2009. – 476 с.
6. Донік О.М. Україна: У складі двох імперій / О. Донік. – К.: Кріон, 2011. – 248 с.
7. Казьмирчук Г. Д. Рух декабристів: дискусійні питання та спроби їх розв’язання / Г. Д. Казьмирчук, Ю. В. Латиш // Укр. іст. журн. – 2005. – № 5.
8. Мицик Ю. Національно – визвольна боротьба в Україні XVIII ст. / Ю. Мицик // Історія України. - 1999. - № 46. - С. 8-9.
9. Савченко В. Україна масонська /В. Савченко. – К.: Нора-Друк, 2015. – 336 с.

Контрольна робота № 17.

Надніпрянська Україна в другій половині XIX ст.

ПЛАН

1. Кримська війна (1853-1856pp.) і загострення соціально-економічної ситуації.
2. Селянська реформа 1861р. в Україні. Реформи 60 -70-х років.
3. Громадівський рух: виникнення, етапи діяльності, причини згорання.
4. “Братство тарасівців” та активізація студентського руху в 90-ті рр. XIX ст.

ЛІТЕРАТУРА

1. Архівні документи Валуєвського циркуляра 1863 р. та їх сприйняття // Дніпро. - 2001. - № 1-2. - С. 55-76.
2. Голубенко П. Русифікація України і український культурний процес у XIX ст. / П. Голубенко // Березіль. – 1994. – № 12.
3. Історія України: навчальний посібник / В. О. Колосюк, Н. М. Левицька, С. Б. Буравченкова. - К.: Кондор, 2015. – 336 с.
4. Кармазіна М. Українська інтелігенція XIX – початку XX ст. / М. Кармазіна // Історія України. - 1999. - № 3. - С. 1-2.
5. Круглашов А. М. Політична етика Михайла Драгоманова (теоретичні аспекти) / А. М. Круглашов // Укр. іст. журн. – 2000. – №3. – С. 73–92.
6. Левицька Н. Студентство України на зламі XIX-XX століть / Н. Левицька // Історія України. - 1998. - № 17. - С. 1-3; № 19. - С. 6.
7. Литвин В.М. Історія України. Підручник / В.М. Литвин. – К.: НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України, 2010. – 416 с.
8. Українська ідентичність і мовне питання в Російській імперії: спроба державного регулювання (1817-1914). Зб. документів і матеріалів. – К. : Інст. іст. Укр. НАНУ, 2013. – 810 с.

Контрольна робота № 18.

Український національно-визвольний рух в Галичині у другій пол. XIX ст.

ПЛАН

1. Основні течії суспільно-політичного руху: москвофіли та народовці.
2. Участь греко-католицької церкви в національному русі.
3. Утворення українських політичних партій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бевз Т. Ідея соборності в програмних документах українських політичних партій / Т. Бевз // Історія України. - 2001. - № 39. - С. 1-3.
2. Грицак Я. Іван Франко в еволюції української політичної думки / Я. Грицак // Сучасність. - 1994. - № 9. - С. 114-126.
3. Іванченко Р.П. Історія без міфів: навчальний посібник / Р.П. Іванченко. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. – 624 с.
4. Колісник В. Український рух в Австро-Угорщині / В. Колісник // Історія України. – 2001. – № 40. –С. 4-6; № 41. – С. 6-8.
5. Комаринська З.М. Історія України / З.М. Комаринська. - К.: Кондор, 2016. – 456 с.
6. Лавров Ю. П. Виникнення і діяльність українських політичних партій (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) / Ю. П. Лавров // Історія України. – 1999. – № 29-30. - С. 64.
7. Лазарович М.В. Історія України: навчальний посібник / М.В. Лазарович. – 3–ге вид. - К.: Знання, 2013. – 685 с.
8. Сухий О. Від русофільства до москвофільства (російський чинник у громадській думці та суспільно-політичному житті галицьких українців у ХІХ столітті) / О. Сухий – Львів: Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2003. – 498 с.
9. Янишин Б. І. Народовці на рубежі 70-90-х рр. ХІХ ст. Творення нової моделі політичної культури / Б. І. Янишин // Український історичний журнал. – 2001. - № 6. – С. 86-100.
10. Яремчук В. Д. Українська багатопартійність Наддніпрянської і Західної України: корпоративний аналіз (1899–1918 рр.) / В. Д. Яремчук. – К. : Інст. іст. Укр НАНУ, 2012. – 504 с.

Контрольна робота № 19. Українські землі на початку ХХ ст.

ПЛАН

1. Утворення та діяльність українських політичних партій в Наддніпрянській Україні на початку ХХ ст.
2. Український громадсько-політичний рух під час революції 1905–1907 рр.
3. Українці в Першій світовій війні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аркуша О. Парламентська традиція галицьких українців у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. / О. Аркуша // Україна: культурна

спадщина, національна свідомість, державність. – Львів, 2000. – № 6. – С. 68–91.

2. Босак О. І. Українські соціал-демократи в суспільно-політичному русі Галичини (кінець XIX – початок XX століття) / О. І. Босак. – Запоріжжя ; Львів : Дике Поле, Фенікс, 2001. – 130 с.

3. Велика Війна 1914 - 1918 рр. і Україна: у 2-х кн. – К.: ТОВ «Видавництво «КЛЮ»», 2013.– Кн. 1. – 784 с.

4. Ветров Р. І. Політичні партії України в першій чверті XX ст. (1900–1925 рр.) / Р. І. Ветров, С. П. Донченко. – Дніпропетровськ, Дніпродзержинськ, 2001. – 245 с.

5. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX – XX ст. / Я. Грицак. – К.: Генеза, 2000. – 249 с.

6. Лисенко О. В. Причини непорозумінь між західними та східними українцями на початку XX ст. / О. В. Лисенко // Проблеми історії України XIX–XX ст. – К., 2004. – Вип. 8. – С. 149–167.

7. Литвин В. Україна: доба війн і революцій (1914–1920) / В. Литвин. – К. : Альтернативи, 2003. – 487 с.

8. Нарис історії України XX століття / За заг. ред. акад. В.А.Смолія. – К.: Генеза, 2002. – 472 с.

9. Реєнт О., Сердюк О. Загострення суперечностей в імперському суспільстві в роки Першої світової війни (липень 1914 – лютий 1917 рр.) / О. Реєнт, О. Сердюк // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. / НАН України, Інститут історії України. – К., 2004. – Вип. VII. – С. 5-47.

10. Реєнт О.П., Сердюк О.В. Перша світова війна і Україна. – К.: Генеза, 2004. – 480 с.

11. Яремчук В. Д. Українська багатопартійність Наддніпрянської і Західної України: корпоративний аналіз (1899–1918 рр.) / В. Д. Яремчук. – К. : Інст. іст. Укр НАНУ, 2012. – 504 с.

Контрольна робота № 20.

Початок державного відродження України в 1917 - 1918 рр.

ПЛАН

1. Передумови української революції 1917 р. Виникнення УЦР.
2. УНР: від Брестського мирного договору до гетьманського перевороту.
3. Гетьманат Скоропадського: етапи державотворення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко О. Д. Бій під Крутами: історія вивчення / О. Д. Бойко // Укр. іст. журн. – 2008. – № 2.

2. Верстюк В. Ф. Українська Центральна Рада: період становлення / В. Ф. Верстюк // Укр. іст. журн. – 2007. – № 2.
3. Верстюк В. Ф. Українська Центральна Рада й українізація військових частин російської армії / В. Ф. Верстюк // Укр. іст. журн. – 2012. – № 3.
4. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX-XX ст. / Я. Грицак. - К.: Генеза, 2000. – 249 с.
5. Губа П. Погляди щодо незалежності України у 1917-1920 р.р. / П. Губа // Історія України. – 2001. – № 3. – С. 2 - 4.
6. Лазарович М. В. Етнополітика української влади доби національно-визвольних змагань 1917–1921 років: компаративний аналіз : монографія / М. В. Лазарович. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 760 с.
7. Наумов С. О. Український політичний рух на Лівобережжі (90-і роки XX ст. – лютий 1917 р.) / С. О. Наумов. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2006. – 344 с.
8. Пиріг Р. Я. Центральна Рада й німецьке військове командування в Україні: проблеми взаємовідносин (лютий-квітень 1918 р.) / Я. Р. Пиріг // Укр. іст. журн. – 2007. – № 2.
9. Реєнт О. П. Ідея соборності України і спроби її реалізації в XIX–XX ст. / О. П. Реєнт // Проблеми історії України XIX–XX ст. – К., 2004. – Вип. 8. – С. 7-15.
10. Українська революція 1917–1921 років: погляд із сьогодення / гол. редкол. В. М. Литвин. – К. : Укр. Ін-т нац. пам'яті, 2013. – 656 с.
11. Яневський Д.Б. Проект «Україна». Грушевський, Скоропадський, Петлюра / Д.Б.Яневський. – Харків, 2012. – 921с.

Контрольна робота № 21.

Директорія та її місце в Українській революції (кінець 1918 – 1921 рр.)

ПЛАН

1. Директорія УНР: її внутрішньополітичний зовнішньополітичний курси.
2. Політика російських («червоного» та «білого») політичних режимів в Україні.
3. Український повстанський рух 1918-1923 рр. «Махновщина».

ЛІТЕРАТУРА

1. Гошуляк І. На шляху до соборної України (до 80-річчя злуки УНР і ЗУНР) / І. Гошуляк // Історія України. – 1999. – №2. – С. 3-4; №3. – С. 3-5.

2. Гриценко А. Утворення Директорії і перегрупування політичних сил в Україні на межі 1918-1919 р.р. / А. Гриценко // Історія України. – 2001. – № 39. – С. 11.

3. Політична історія України: навч. посіб. / В.А. Греченко, В.І. Танцюра, В.В. Калініченко. – К.: Академвидав, 2008. – 491 с.

4. Рубльов О. Західноукраїнська Народна Республіка / О. Рубльов // Історія України. – 2000. – № 35. – С. 1-4; № 36. – С. 10-11; № 38. – С. 1-3; № 40. – С. 10-11; № 41. – С. 7-8.

5. Савченко В.А. Симон Петлюра / В.Савченко. – Харків, 2004. – 415 с.

6. Солдатенко В. Проект «Україна» 1917–1920 рр. Постаті / В. Солдатенко. – Кіровоград: Імекс – ЛТД, 2013. – 511 с.

7. Тимченко Р. В. Відносини Української Народної Республіки і Західноукраїнської Народної Республіки (листопад 1918 – квітень 1920 рр.) / Р. В. Тимченко. – К.: Інст-т іст. Укр. НАНУ, 2013. – 347 с.

8. Шевченко О. Повстанська армія Директорії в боротьбі за здобуття Києва (листопад-грудень 1918 р.) / О. Шевченко // Історія України. – 2001. – №5. – С. 6-7.

9. Яневський Д.Б. Проект «Україна». Грушевський, Скоропадський, Петлюра / Д.Б.Яневський. – Харків, 2012. – 921с.

Контрольна робота № 22. Західноукраїнська Народна Республіка ПЛАН

1. Політична ситуація на західноукраїнських землях після розпаду Австро-Угорщини восени 1918 р.

2. «Листопадовий зрив». Створення Західноукраїнської Народної Республіки та її політика.

3. Об'єднання УНР і ЗУНР. Наступ польських військ у Галичині.

4. Радянсько-польська війна. Варшавський, Ризький договори та їх умови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гай-Нижник П. УНР та ЗУНР: становлення органів влади і національне державотворення / П. Гай-Нижник. – К.: ЩеК, 2010. – 304 с.

2. Гошуляк І. Тернистий шлях до соборності (від ідеї до Акту Злуки) / І. Гошуляк. – К.: ІПЕНД імені І. Ф. Кураса НАН України, 2009. – 467 с.

3. Новітня історія України: Підручник для студентів / А. Слюсаренко, В. Гусев, В. Дрожжин та ін. – К.: Вища школа, 2000. – 662 с.

4. Ковальчук М., Галушка А. На бій за волю / М. Ковальчук, А. Галушка. – Х.: КСД, 2015. – 352 с.
5. Ковальчук М. Невідома війна 1919 року: Українськобілогвардійське збройне протистояння / М. Ковальчук. – К.: Темпора, 2006. – 576 с.
6. Кульчицький С. В. Володимир Винниченко / С. В. Кульчицький, В. Ф. Солдатенко. – К.: Вид. дім «Альтернативи», 2005. – 376 с.
7. Лісна І. С. Становлення української державності в Галичині (1918–1923 рр.) / І. С. Лісна. – Тернопіль, 2001. – 89 с.
8. Політична історія України: навч. посіб. / В.А. Греченко, В.І. Танцюра, В.В. Калініченко. – К.: Академвидав, 2008. – 491 с.
9. Савченко В.А. Симон Петлюра / В.Савченко. – Харків: Фоліо, 2004. – 415 с.
10. Стецишин О. Ландскнехти галицької армії / О.Стецишин. – К.: Наш формат, 2013. – 480 с.

Контрольна робота № 23. Радянська Україна у 20-х рр. ХХ ст.

ПЛАН

1. Причини та етапи створення СРСР.
2. Соціально-економічні процеси у 20-х рр.: політика «воєнного комунізму», НЕП, індустріалізація, колективізація.
3. Голодомор 1932-1933 рр.
4. Політика українізації: причини, зміст, наслідки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко О.Д. Історія України: Навч. посібник / О.Д. Бойко. – К.: Видав. центр “Академія”, 2002. – 656 с.
2. Бут О.М. Недержавний сектор промисловості України в умовах НЕП. – Донецьк: Юго-Восток, 2008. – 356 с.
3. Бут О.М. «Економічна контрреволюція» в Україні в 20-30-ті роки ХХ століття. Монографія. - 2-е видан., виправл. і доповн. / О.М. Бут, П.В. Добров. - Донецьк: УкрНТЕК, 2002. -316 с.
4. Історія України. Проблемні лекції для студ. неіст. спец. ВНЗ. За ред. д.і.н., проф. Бушина М.І. та д.і.н., проф. Гуржія О.І. - Черкаси: ЧДТУ, 2012. — 522 с.
5. Кульчицький С. УССР у добу „воєнного комунізму” (1917-1920) / С. Кульчицький // Історія України. – 2001. – № 21-24. – С. 72.
6. Лазарович М.В. Історія України: навчальний посібник / М.В. Лазарович. – 3-тє вид. - К.: Знання, 2013. – 685 с.

7. Литвин В. М. Україна: міжвоєнна доба (1921–1938) / В. М. Литвин. – К. : Альтернативи, 2003. – 511 с.
8. Назарова К. В. Історія України (1917–1939 рр.) : навч.-методич. посібн. / К. В. Назарова. – Миколаїв : ФОН Щвець В. Д., 2013. – 172 с.
9. Смирнов В. М. Суспільно-політичні та економічні перетворення в українському селі в період нової економічної політики / В. М. Смирнов. – Х. : Майдан, 2002. – 304 с.

Контрольна робота № 24.

Суспільно-політичне життя України в умовах зміцнення тоталітарного ладу

ПЛАН

1. Основні ознаки тоталітарного режиму та їх прояви в суспільно-політичному житті України.
2. Радянська модернізація України (1929 – 1938).
3. Сталінські політичні репресії в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білас І. Г. Репресивно-каральна система в Україні 1917–1953: Суспільно-політичний та історико-правовий аналіз: у 2 т. / І. Г. Білас. – К. : Либідь, 1994. – Кн. 1. – 428 с. ; Кн. 2. – 685 с.
2. Дорошко М. С. Номенклатура: керівна верхівка Радянської України (1917–1938 рр.) : монографія / М. С. Дорошко. – К. : Ніка-Центр, 2008. – 368 с.
3. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Курс лекцій / М.В. Кордон - К.: ЦУЛ, 2007. – 398 с.
4. Лихолобова З.Г. Тоталітарний режим та політичні репресії в Україні в другій половині 1930-х рр.- Донецьк: ДонНУ, 2006. – 280 с.
5. Литвин В. М. Україна: міжвоєнна доба (1921–1938) / В. М. Литвин. – К. : Альтернативи, 2003. – 511 с.
6. Марочко В. І. Репресовані педагоги України: Жертви політичного терору (1929–1941) / В. І. Марочко, Г. Хілліг; Ін-т історії України НАН України, Марбурзький ун-т (Німеччина). – К. : Науковий світ, 2003. – 302 с.
7. Наймарк Н. М. Геноциди Сталіна / Н. М. Наймарк ; пер. з англ. В. Старка – К. : ВД «Киево – Могилянська академія», 2011. – 135 с.
8. Українське радянське суспільство 30-х рр. : нариси повсякденного життя / відп. ред. С. В. Кульчицкий ; головн. ред. В. А. Смолій. – К. : Ін-т іст. Укр НАНУ, 2012. – 785 с.

**Контрольна робота № 25.
Західноукраїнські землі в 20-30-ті роки ХХ ст.**

ПЛАН

1. Політичний статус західноукраїнських земель та їх соціально-економічне становище.
2. Українські національні партії 20-х – 30-х років.
3. Греко-католицька церква в політичному та громадському житті Західної України. Митрополит А. Шептицький.
4. Виникнення та загибель Карпатоукраїнської автономії (1938-1939).

ЛІТЕРАТУРА

1. Васюта І. К. Політична історія Західної України (1918–1939 рр.) / І. К. Васюта. – Л. : Каменярь, 2006. – 314 с.
2. Гетьманчук М. П. Між Москвою та Варшавою: українське питання у радянсько-польських відносинах міжвоєнного періоду (1918–1939 рр.) : монографія / М. П. Гетьманчук. – Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2008. – 432 с.
3. Кентій А. В. Нариси історії організації українських націоналістів (1929–1941 рр.) / А. В. Кентій. – К. : НАН України, Ін-т історії України, 1998. – 200 с.
4. Комаринська З.М. Історія України / З.М. Комаринська. - К.: Кондор, 2016. – 456 с.
5. Кульчицький С. Карпатоукраїнська держава 1938-1939 років / С. Кульчицький // Історія України. – 1999. – № 14. – С. 1-2.
6. Лазарович М.В. Історія України: навчальний посібник / М.В. Лазарович. – 3–ге вид. - К.: Знання, 2013. – 685 с.
7. Лебедева Ю. Західноукраїнські землі у 1920-1939 рр. / Ю. Лебедева // Історія України. – 2001. – № 16. – С. 9-11; № 17.– С. 4-6.
8. Мицик Ю.А., Бажан О.Г. Історія України: навчальний посібник / Ю.А. Мицик, О.Г. Бажан. - К.: ТОВ "Видавництво «КЛІО», 2015. – 677 с.
9. Пагіря О. Карпатська січ / О.Пагіря. – К.: Темпора, 2010. – 152 с.

**Контрольна робота № 26.
Україна на першому етапі Другої світової війни**

ПЛАН

1. Радянсько-німецькі договори 1939 р. та початок Другої світової війни.
2. Українське питання у міжнародній політиці напередодні та в ході Другої світової війни.

3. «Визвольний похід» Червоної Армії 1939 року та радянізація Галичини та Волині.

4. Приєднання Буковини та Південної Бессарабії до УСРР.

ЛІТЕРАТУРА

1. Архіви окупації. 1941–1944 / упоряд. Н. Маковська. – К. : Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – 877 с.

2. Баран В. Україна: Західні землі: 1939–1941 рр. / В. Баран, В. Токарський. – Львів : Ін-т українознавства імені І. Крип'якевича, 2009. – 448 с.

3. Боляковська А. В. Іноземні військові формування у збройних силах Німеччини (1939–1945 рр.) : монографія / А. В. Боляковський. – Львів : Політехнік, 2013. – 878 с.

4. Комаринська З.М. Історія України / З.М. Комаринська. - К.: Кондор, 2016. – 456 с.

5. Косик В. Україна і Німеччина у Другій світовій війні / Наукове товариство імені Т. Шевченка у Львові; Українознавча бібліотека НТШ. – Париж; Нью-Йорк; Львів: 1993. – 684 с.

6. Лазарович М.В. Історія України: навчальний посібник / М.В. Лазарович. – 3–ге вид. - К.: Знання, 2013. – 685 с.

7. Левітас Ф.Л. Друга світова війна: український вимір/ Фелікс Левітас. – К.: Наш час, 2012. – 272 с.

8. Патриляк І. К. Україна в роки Другої світової війни. Спроба нового конституційного погляду / І. К. Патриляк, М. А. Боровик. – К. : Меланіка, 2010. – 590 с.

9. Трагедія українсько-польського протистояння на Волині 1938–1944: Володимиро-Волинський район / упор. та авт. колект. І. Пушук. – Луцьк : Твердиня, 2011. – 420 с.

10. Семененко В. Історія України з прадавніх часів до сьогодення / В. Семененко, Л. Радченко. – Харків, 2000. - 496 с.

11. Слюсаренко А. Г. Україна в роки Другої світової війни: навч. посіб. для студ. іст. фак-тів / А. Г. Слюсаренко, І. К. Патриляк, М. А. Боровик. – К. ; Ніжин : Меланіка, 2009. – 446 с.

Контрольна робота № 27.

Радянсько-німецька війна: український рахунок

ПЛАН

1. Україна на початковому етапі війни 1941 - 1942 рр.
2. Нацистський окупаційний режим. Новий порядок.
3. Рух Опору та його течії.

4. Визволення українських земель від загарбників.

ЛІТЕРАТУРА

1. Боляковська А. В. Іноземні військові формування у збройних силах Німеччини (1939–1945 рр.) : монографія / А. В. Боляковський. – Львів : Політехнік, 2013. – 878 с.
2. Вронська Т. В. Тюрми в нацистській карально-репресивній системі на окупованій території України / Т. В. Вронська, О. Є. Лисенко // Укр. іст. журн. – 2013. – № 1. – С. 92–105.
3. Гогун А. Сталинские коммандос. Украинские партизанские формирования. Малоизученные страницы истории. 1941–1944 / А. Гогун. – Центрполиграф, 2008. – 476 с.
4. Запорізький рахунок Великій війні, 1939 – 1945 рр. / під. ред. Ф.Г. Турченко. – Запоріжжя: Просвіта, 2013. – 416 с.
5. Киричук Ю. Український національний рух 40–50 років ХХ століття: ідеологія та практика / Ю. Киричук. – Львів : Добра справа, 2003. – 463 с.
6. Левігас Ф.Л. Друга світова війна: український вимір/ Фелікс Левігас. – К.: Наш час, 2012. – 272 с.
7. Лозицький В. С. До питання про загальну чисельність партизанів УРСР у роки Великої Вітчизняної війни (1941–1945 рр.) / В. С. Лозицький // Укр. іст. журн. – 2011. – № 6. – С. 152–171.
8. Мотика Г. Від волинської різанини до операції «Вісла». Польсько-український конфлікт 1943–1947 / Г. Мотика. – К. : ДУХ і ЛІТЕРА, 2013. – 360 с.
9. Організація українських націоналістів і Українська повстанська армія : монографія / відп. ред. В. С. Кульчицький. – К. Наук. думка, 2005. – 495 с.
10. Патриляк І. К. Україна в роки Другої світової війни. Спроба нового конституційного погляду / І. К. Патриляк, М. А. Боровик. – К. : Меланіка, 2010. – 590 с.
11. Слюсаренко А. Г. Україна в роки Другої світової війни: навч. посіб. для студ. іст. фак-тів / А. Г. Слюсаренко, І. К. Патриляк, М. А. Боровик. – К. ; Ніжин : Меланіка, 2009. – 446 с.

Контрольна робота №28.

Суспільно-політичне життя в Україні в період др. пол. 40-х – пер.пол. 60-х років ХХ ст.

ПЛАН

1. Україна в перше повоєнне десятиріччя.

2. Друга хвиля радянзації західноукраїнських областей.
3. Хрущовська «відлига»: спроби реформування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеев Ю. М. Україна на зламі історичних епох (Державотворчий процес 1985–1999 рр.) : навч. посібник / Ю. М. Алексеев, С. В. Кульчицький, А. Г. Слюсаренко. – К. : ЕкоОб, 2000. – 296 с.
2. Баран В. “Відлига” в культурному житті УРСР на зламі 50 - 60-х рр. / В. Баран // Історія України. - 2001. - № 17. - С. 1-4.
3. Комаринська З.М. Історія України / З.М. Комаринська. - К.: Кондор, 2016. – 456 с.
4. Лазарович М.В. Історія України: навчальний посібник / М.В. Лазарович. – 3–ге вид. - К.: Знання, 2013. – 685 с.
5. Литвин В. М. У другому повоєнному десятилітті (1956–1965) / В. М. Литвин. – К. : Видавничий дім «Лі-Терра», 2004. – 272 с.
6. Рибак І. Соціально-побутова інфраструктура українського села (1921–1991) / І. Рибак. – Кам’янець-Подільський, 2000. – 304 с.
7. Русначенко А. М. Національно-визвольний рух в Україні: середина 1950-х – початок 1990 рр. / А. М. Русначенко. – К. : Вид-во імені Олени Теліги, 1998. – 720 с.
8. Україна крізь віки. У 15-ти тт. – Т. 13: Баран В. К., Даниленко В. М. Україна в умовах системної кризи (1946-1980-і рр.) / За заг. ред. В. Смолія. НАН України. Інститут історії України. – К.: Альтернативи, 1999. – 304 с.

Контрольна робота №29.

Українське суспільство (1964 - 1985 рр.)

ПЛАН

1. Політико-ідеологічна криза радянського ладу в Україні.
2. Стан економіки України та назрівання економічної кризи.
3. Етносоціальні процеси і рівень життя населення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баран В. К. Україна після Сталіна: нарис історії 1953–1985 рр. / В. К. Баран. – Львів : МП «Свобода», 1992. – 182 с.
2. Бойко О.Д. Історія України: Навч. посібник / О.Д. Бойко. – К.: Видав. центр “Академія”, 2002. – 656 с.
3. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І.

Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т.– Черкаси: ЧДТУ, 2016. – 644 с.

4. Король В. Ю. Історія України : Навч. посіб. / В. Ю. Король. - К. : ВЦ "Акад.", 2005. - 496 с.

5. Лозицький В. Політбюро ЦК Компартії України: історія, особи, стосунки 1918–1991 / В. Лозицький. – К. : Генеза, 2005. – 368 с.

6. Рибак І. Соціально-побутова інфраструктура українського села (1921–1991) / І. Рибак. – Кам'янець-Подільський, 2000. – 304 с.

7. Танцюра В. І. Історія України : навчальний посібник / В. І. Танцюра, С. М. Куліш, О. О. Пересада. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 492 с.

8. Тимченко С. Українське село: проблеми етносоціальних змін 1959–1989 / С. Тимченко. – Запоріжжя, 1995. – 195 с.

Контрольна робота №30.

Українське дисидентство 60-х-початку 80-х років

ПЛАН

1. «Шістдесятники» та репресії супроти них.
2. Причини зародження та основні риси українського дисидентства.
3. Утворення та діяльність Української Гельсінської групи.
4. Політична та громадська діяльність радянських дисидентів в роки незалежності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бажан О., Данилюк Ю. З. Випробування вірою: боротьба за реалізацію прав і свобод віруючих в Україні в другій половині 1950-х – 1980-х рр. / наук. ред. О. П. Реєнт. - Київ, 2000. - 332 с.

2. Ведмідь Л. Проблеми опозиційного руху в Україні другої половини ХХ ст.: вітчизняна історіографія і національна пам'ять. Л. Ведмідь // Національна та історична пам'ять. - 2011. - Вип. 1. - С. 271–282.

3. Захаров Б. Нарис історії дисидентського руху в Україні (1956–1987), Харківська правозахисна група / Б. Захаров. - Харків: Фоліо, 2003. - 144 с.

4. Касьянов В. Г. Незгодні: Українська інтелігенція в русі опору 1960 - 80-х років / В. Г. Касьянов. – К.: Либідь, 1995. – 224 с.

5. Обертас О. Український самвидав: літературна критика та публіцистика (1960-і – початок 1970-х років) / О. Обертас. – К.: Смолоскип, 2010. - 300 с.

6. Островський В. Самвидавна «Альтернатива» Дмитра Квецка / В. Островський // Галичина. Всеукраїнський науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис. - 2016. - Ч. 28. - С. 90–101.

7. Секо Я. Боротьба українських політв'язнів у таборах в другій половині 1960-х – середині 1980-х рр. / Я. Секо // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: історія / за заг. ред. проф. І. С. Зуляка. У 2 ч. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. Вип. 2. Ч. 1. С. 98–105.

8. Стасюк І. М. Український національно-визвольний рух в умовах хрущовсько-брежнєвського правління: порівняльна характеристика / І. М. Стасюк // Вісник державного університету «Львівська політехніка». Держава та армія. - 1999. - № 377. - С. 189–199.

9. Стус Д. Василь Стус: життя як творчість / наук. ред. Г. М. Сивокінь. - Київ : Факт, 2004. - 368 с.

10. Шейміна Н. М. Участь дніпропетровців у дисидентському русі України (1960–1985 рр.) / Н. Шейміна // Придніпров'я: історико-краєзнавчі дослідження. - 2015. - Вип. 13. - С. 121–133.

Контрольна робота №31. «Перебудова» та розпад СРСР ПЛАН

1. Прихід до влади М.С. Горбачова та його політика “перебудови” (1985 – 1991 рр.).

2. Серпневий путч (1991) і Україна. Декларація про державний суверенітет України.

3. Процес дезінтеграції СРСР. Біловезькі домовленості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексєєв Ю. М. Україна на зламі історичних епох (Державотворчий процес 1985–1999 рр.) : навч. посібник / Ю. М. Алексєєв, С. В. Кульчицький, А. Г. Слюсаренко. – К. : ЕкоОб, 2000. – 296 с.

2. Бойко О. Д. Україна в 1985–1991 рр.: основні тенденції суспільно-політичного розвитку / О. Д. Бойко. – К. : ППУНД, 2002. – 306 с.

3. Бойко О. Д. Уроки "перебудови" в СРСР для сучасної України / О. Д. Бойко // Література та культура Полісся : зб наук. пр. / відп. ред. та упоряд. Г. В. Самойленко ; Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2016. – Вип. 83 : Серія "Історичні науки", № 5. – С. 231–241.

4. Бойко О.Д. Україна: Від путчу до Пущі (серпень-грудень 1991 р.) : моногр. / О. Д. Бойко. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2006. – 224 с.

5. Даниленко В.М. Україна в 1985–1991 рр.: остання глава радянської історії. — К.: Інститут історії України НАН України, 2018. — 278 с.

6. Драч І.Ф., Лук'яненко Л., Савченко А. та інш. 25 років. Незалежність України – розпад СРСР / І.Ф.Драч, Л. Лук'яненко, А. Савченко. – К.: Саммит- книга, 2016. – 160 с.

7. Кульчицький С. Загострення кризи радянського ладу (1965-1985 рр.) / С. Кульчицький, Ю. Лебедєва // Історія України. – 2000. - № 44.- 3-4 с.

8. Кульчицький С. На шляху до свободи і незалежності (1985-1991 рр.) / С. Кульчицький // Історія України. – 1999. – 24 с.

9. Лозицький В. Політбюро ЦК Компартії України: історія, особи, стосунки 1918–1991 / В. Лозицький. – К. : Генеза, 2005. – 368 с.

10. Плющ М. Промисловість України у 80–90-ті роки: люди, проблеми, уроки / М. Плющ. – К. : Ін-т історії України НАН України, 2002. – 335 с.

Контрольна робота №32. Сучасна українська державність ПЛАН

1. Утвердження національної української держави.
2. Суспільно-політичне життя України.
3. Сучасні соціально-економічні процеси.

ЛІТЕРАТУРА

1. АД 242. Історія мужності, братерства та самопожертви. – Х.: КСД, 2016. – 352 с.

2. Березовець Т. Анексія: Острів Крим. Хроніки / Т. Березовець. – К.: Брайт Стар. – 392 с.

3. Державна регіональна політика в Україні: особливості та стратегічні пріоритети : монографія / за ред. З. С. Варналія. – К. : НІСД, 2007. – 768 с.

4. Кошкіна С. Майдан: Нерозказана історія / С.Кошкіна. – К.: Брайт Букс, 2015. – 400 с.

5. Криштопа О., Каліновська О. Герої (не)війни/ О.Криштопа. – Харків: КСД, 2019. –302 с.

6. Литвин В. М. Історія України. Нова доба : навч. посібник / В. М. Литвин, В. Ф. Колесник, А. Г. Слюсаренко та ін.; за ред. В. М Литвина. – К. : Академвидав, 2012. – 480 с.

7. Пірен М. І. Політико-владна еліта України (соціо-психологічна модель) : монографія / М. І. Пірен. – Кіровоград : Імекс ЛТД, 2013. – 136 с.

8. Політична історія України : навч. посіб. / В. А. Греченко, В. І. Танцюра, В. В. Калініченко та ін.; за ред. В. І. Танцюри. – 2-ге вид., допов. – К. : Академвидав, 2008. – 552 с.

9. Україна в 2005–2009 рр.: Стратегічні оцінки суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку : монографія / за заг. ред. Ю. Г. Рубана. – К. : НІСД, 2009. – 655 с.

10. Україна крізь віки. У 15-ти тт. – Т. 14: Литвин В. М. Україна на межі тисячоліть (1991-2000 рр.) / За заг. ред. В. Смоля. НАН України. Інститут історії України. – К.: Альтернативи, 2000. – 260 с.

11. Шаповал Ю. Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід / Ю. Шаповал, Л. Нагорна, О. Бойко та ін. за заг. ред. Ю Шаповала. – К. : Інст. іст. Укр. НАНУ, 2013. – 600 с.